

CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

**Democratic Institutions and Human Rights in
the Context of Bulgaria's Accession to the
European Union**

June 19, 1995

Haras
Seidel
Stiftung

CONTENTS

Program of the Conference *Democratic Institutions and Human Rights in the Context of Bulgaria's Accession to the European Union*

List of Conference Moderators

List of Participants

Summary of Discussions

Initial Outlines of the Working Group on "Democratic Institutions and Human Rights"
(in Bulgarian)

Initial Outlines of the Working Group on "Democratic Institutions and Human Rights"
(in French)

1995-1996 Program of the Institute for Human Rights, Lyon, France

Democratic Institutions and Human Rights in the Context of Bulgaria's Accession to the European Union

Conference
June 19,1995

- 14:00-14:15** **Opening of the seminar**
Mr. Stanislav Daskalov, Coordinator, *Europe 2000: Bulgaria and the European Union* project, former Minister of Foreign Affairs
- 14:15-16:00** **The Importance of Building Democratic Institutions and Guaranteeing Human Rights as a Condition for Membership in the European Union**
- Goran Goranov, Associate Professor, Department of Philosophy, Sofia University
 - Ms. Pascale Boucaud, Director, Institute of Human Rights, Lyon, France
 - Mr. Stanimir Alexandrov, Deputy Minister of Foreign Affairs
 - Mr. Stanislav Daskalov
 - Mr. Boyko Todorov, Research Fellow, Center for the Study of Democracy
- 16:00-16:15** Coffee Break
- 16:15-17:30** Discussion
- 17:30-18:30** Cocktail

MODERATORS

Dr. Stanimir Alexandrov has worked at the Legal Department of the Ministry of Foreign Affairs. Mr. Alexandrov was Deputy Chief of Mission at the Bulgarian Embassy in Washington, DC in the period 1993 -1994. Mr. Alexandrov has a JD degree from George Washington University, USA. At present Dr. Alexandrov is Deputy Minister of Foreign Affairs.

Dr. Goran Goranov is a leading Bulgarian political theorist. He has published extensively on political theory. At present Dr. Goranov is Professor at the Department of Philosophy at Sofia University.

Mr. Stanislav Daskalov is former Minister of Foreign Affairs and a prominent expert on European Union affairs. Until the middle of 1993 Mr. Daskalov was the chief negotiator for Bulgaria for the Europe Agreement negotiations, and the chief negotiator for Bulgaria's GATT accession. At present, Mr. Daskalov is Coordinator of the project *Europe 2000: Bulgaria and the European Union*.

Mr. Boyko Todorov is a Research Fellow at the Center for the Study of Democracy, and Secretary of the project *Europe 2000: Bulgaria and the European Union*. Mr. Todorov has an MA degree in International Affairs from the Florida State University, USA.

CONFERENCE MANAGEMENT

The organization of the seminar was carried out by Ms. **Dinka Dinkova**. Ms. Dinkova is a graduate from the Languages Department of Sofia University. Ms. Dinkova is a Research Fellow at the Center for the Study of Democracy and has participated in a number of projects on institutional reform in Bulgaria.

The organization of the seminar was carried out in a period of six weeks.

Democratic Institutions and Human Rights in the Context of Bulgaria's Accession to the European Union

Conference

June 19, 1995

List of Participants

1. **Albena Vassileva**, student of Economics, University of National World Economy
2. **Boyko Todorov**, Research Fellow, Center for the Study of Democracy
3. **Dinka Dinkova**, Research Fellow, Center for the Study of Democracy
4. **Emilia Bozhinova**, Coordinator, Open Society Fund - Sofia
5. **Goran Goranov**, Associate Professor, Sofia University
6. **Joan Balachev**, law student, Sofia University
7. **Ibrakhim Tatarli**, Professor, Member of Parliament, Deputy Chairman of the Committee on Human Rights and Religious Faiths of the National Assembly
8. **Iskra Baeva**, Professor at Sofia University
9. **Ivan Nachev**, politologist, Sofia University
10. **Ivo Bolodjev**, Member of the Governing Board of the National Association 'Mati Bolgaria'
11. **Kiril Velev**, Economic Advisor to the President of the Republic
12. **Maria Donkova**, Assistant, Information and Documentation Centre of the Council of Europe in Sofia
13. **Milena Rizova**, Research Fellow, Center for the Study for Democracy

14. **Mincho Semov**, Professor, Sofia University
15. **Reni Karcheva**, European Integration Advisor to the President of the Republic
16. **Stanimir Alexandrov**, Deputy Minister of Foreign Affairs
17. **Stanislav Daskalov**, Project Coordinator, *Europe 2000: Bulgaria and the European Union*
18. **Zhivka Damianova**, Secretary, International Business Club

SUMMARY OF DISCUSSIONS

Following his welcoming remarks Mr. Stanislav Daskalov, Coordinator of the project *Europe 2000: Bulgaria and the European Union*, presented the project and its objectives to the participants.

After this introduction, Dr. Goran Goranov, head of the working group on "Democratic process, democratic institutions and human rights" within the project *Europe 2000*, presented the initial findings of the working group. Dr. Goranov pointed out that Bulgaria is party to almost all international agreements and conventions on human rights and that it has a very good human rights record. The notion that common citizenship should be considered a means for increasing the scope of the rights and freedoms of the person ought to be fully accepted. In this regard it was stated that giving priority to the international regulation of these issues, and thus adopting sometimes a higher standard than in many other countries, would avoid the long and cumbersome procedure of harmonizing national legislation. With regard to the equal rights of men and women and the status of foreigners Bulgarian legislation conforms to the highest international standards.

Dr. Goranov outlined some areas in which Bulgarian human rights legislation should be harmonized with the "acquis communautaire." These included: the right to serve in the armed forces without carrying arms, the rights of sexual minorities, the right of immigrants to vote in local elections, and the right of homeless persons to be provided with shelter. In addition, Dr. Goranov pointed, all international agreements and conventions to which Bulgaria is party should be officially published.

Ms. Pascale Boucaud, Director of the Institute for Human Rights in Lyon, France, discussed some problems in the area of human rights which EU countries face. These problems pertain mostly to the definition of the scope of some rights and their perceived contradiction with other rights and freedoms. Ms. Boucaud stated the example of the tension between the freedom of expression and spread of racist and belligerent propaganda. With the increase of the number of immigrants and the rise of right-wing movements in Europe this problem is becoming more acute.

In his presentation Dr. Stanimir Alexandrov, Deputy Minister of Foreign Affairs, discussed the issue of the implementation of human rights legislation in Bulgaria. Despite the fact that the existing legislation provides guarantees for the protection of human rights which by and large conform to EU standards there is still lacking an institution to monitor the proper enforcement of the laws. Bulgaria needs an ombudsman - such as the ones created in EU countries and the

one being established at Community level - to be the watchdog of human rights protection. Such an institution would be an important mediator between the institutions of the state and the institutions of the civil society.

Mr. Stanislav Daskalov discussed the issue of human rights and democratic institutions from the point of view of Bulgaria's obligations under the Europe Agreement between Bulgaria and the European Union. Mr. Daskalov pointed out that the field of human rights and democratic institution-building has been identified as crucial by the institutions of the European Union - specifically by the Council meeting in Copenhagen - with regard to the accession of the associated countries. Although the criteria in this area are more general and not as detailed as, for example, the requirements for the internal market, meeting those criteria is essential for eventual membership of Bulgaria in the Union.

Mr. Boyko Todorov, Research Fellow at the Center for the Study of Democracy, discussed problems which arise from the period of transition in Bulgaria. The fact that the country is experiencing an economic transition presents a problem for the guaranteeing of some civil rights to the extent it is done in the countries of the European Union. The provision of social security which is up to the standards of the EU, for example, is hindered by the fiscal policy necessitated by the agreements between Bulgaria and the international financial institutions. There are no independent pension funds yet and

retirement pensions are still paid out of the state budget. Furthermore, it was pointed out that a deeper involvement of non-governmental organizations in the process of the protection of civil rights would greatly facilitate their bringing up to the level of the EU.

Dr. Mincho Semov, Professor at the Sofia University, said that there should be a clear distinction between the protection of individual rights and the collective rights of minorities. Unlike individual rights which should be guaranteed on a universal basis, the collective rights of minorities should be left to the jurisdiction of individual countries. The formation of ethnic minorities in different countries has followed different patterns. In some countries, for example in Western Europe, the existence of ethnic minorities pose only cultural problems, whereas in other areas, such as the Balkans, ethnic minorities are a political problem due to the history of their formation (mostly as a result of peace settlements after World War I and World War II) •

Dr. Ibrakhim Tatarli, Deputy Chairman of the Committee on Human Rights and Religious Faiths of the National Assembly, discussed the issue of religious freedoms. According to Dr. Tatarli, the provisions of the Bulgarian Constitution are too general and need to be specified in more detailed legislation.

At the end the participants pointed out that the conference discussions had been very useful and that providing a forum for debate between analysts and policy makers is crucial for the formation of coherent and substantiated policy on these issues with regard to Bulgaria's accession to the European Union.

БЪЛГАРИЯ – ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ТЕМА 2. ДЕМОКРАТИЧЕН ПРОЦЕС, ДЕМОКРАТИЧНИ ИНСТИТУЦИИ, ПРАВА НА ЧОВЕКА /ТЕЗИСИ/

СТРУКТУРА

А. ОБЩИ НАСОКИ НА ДЕМОКРАТИЧНИЯ ПРОЦЕС.

Б. СТАБИЛНОСТТА НА ПОЛИТИЧЕСКАТА ДЕМОКРАЦИЯ КАТО УСЛОВИЕ ЗА ПРИЕМАНЕ В ЕСЕ.

В. РАЗВИТИЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА В ЕТАПА НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ НА ЕСА

Г. ДЕМОКРАЦИЯТА КАТО РЕСУРС ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗРИЧНО ПОСТАВЕНИ УСЛОВИЯ.

Д. ЗА КУЛТУРАТА НА ПОЛИТИЧЕСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ.

А. ОБЩИ НАСОКИ НА ДЕМОКРАТИЧНИЯ ПРОЦЕС

1. От създаването на ЕИО до ЕЕА политическата интеграция е производна на икономическата.

1.1. Политическата демокрация е самоочевидно условие за членство в ЕИО.

2. ЕЕА – начало на промяна.

2.1. От Европа на икономиката към Европа на държавите и народите.

2.2. Активизиране на ЕПС.

3. Духът на Маастрихт за обединение на демократичните държави в Европа. Демократичното държавно устройство – основа за развитие на политическата интеграция.

3.1. Непосредствена цел, формиране на общо политическо пространство.

3.2. Краен резултат – федерация на държавите.

3.3. Структурно институционализиране на Политическия съюз за придвижване на политическото сближаване.

4. Принципната новост : отварянето на ЕСЕ към цяла Европа.

4.1. Ориентацията към асоцииране на бивши комунистически държави.

5. България и интеграционния процес .

5.1. Асоциирането на България съвпада с трансформирането на ЕИО в ЕС.

5.2. България се включва на фазата – формиране на общо политическо пространство. Какво означава това за нас?

5.3. Шансът на историческия момент.

5.4. Необходимостта от политическа воля за изпълнение на ЕС. Създаването на Европейска федерация на държавите ще направи практически невъзможно включването на страни като България.

Б. СТАБИЛНОСТТА НА ПОЛИТИЧЕСКАТА ДЕМОКРАЦИЯ КАТО УСЛОВИЕ ЗА ПРИЕМАНЕ В ЕС.

1. Отношение между общ демократичен процес и вътрешен демократичен процес – ВДП.

1.1. Приобщаване на Източно-европейските държави и новият акцент: изискването за стабилна и работеща национална демократична система.

1.2. За разлика отпреди сега се поставят строги изисквания пред страните – кандидати.

2. Генерална насока на ВДП. Създаване на общество от западно-европейски тип.

2.1. ВДП като условие за формиране на политически интеграционен потенциал.

– 2.2. Превантивната функция на ВДП. Недопускане от българска страна проблема за демокрацията да се използва като претекст, за забавяне на асоциирането ни.

3. Мерки за стабилизиране на демократичните институции.

3.1. Доизграждане на предвидените в конституцията институции.

3.2. Допълване на конституцията с механизми и процедури за регулиране на отношенията между властите и за избягване на конфликтите между тях.

3.3. Разработване на гаранции срещу радикални и непредвидими промени в законодателството.

3.4. Мерки за хармонизиране на отношенията между централната и местните власти. Използване на възможностите на ЕС за регионално развитие.

3.5. Издигане ролята на Парламента. Партии и парламентарни групи. Стабилизиране на парламентарното политическо пространство.

3.6. Укрепване на партийната система. Възприемане на европейски стандарти за регистриране и пълноценно функциониране на политическите партии.

3.7. Уреждане статута на държавния служител. Включване в Закона за държавния служител на клаузи, засягащи дейността на служители – пряко ангажирани с асоциирането.

4. Постигане на политически консенсус относно членството в ЕС.

4.1. Национален интерес в условията на интеграцията.

4.2. Съгласувани инициативи за изразяване.

4.3. Защита на демократичния образ на България. Опасност от авторитаризъм, национализъм, рекомунизация.

В. РАЗВИТИЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА В ПЕРИОДА НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ НА ЕСА

1. Значението на националните политически реформи за постигане на демократична зрялост и за следване хода на европейското политическо сближаване.

2. Европейският акцент. От нас се иска да постигнем взаимодействие между политическата демокрация, държава, капитал и гражданско общество.

3.Ролята на държавата.

3.1.Унитарна държава и политическа интеграция.

3.2.Нужна ли е промяна във формулата на българската държавност.

3.3.Компетенциите на българското правителство като орган на суверенна държава.

4.Увеличаване на политико-институционната съвместимост на българската демокрация със западно-европейските демокрации

4.1.Субсидиарният принцип и неговото приложение.

5.Разработване на насоки за участие на българските институции в политическия диалог с институциите на ЕС

5.1.Разпределение на ролята за участие в структурирания диалог и изграждането на структурирани отношения.

5.2.Увеличаване на политико-институционната съвместимост между органите на българската държава и институциите на ЕС.

5.3.Насочващото влияние на правителствените инициативи.

6.Създаване на допълнителна мрежа от органи и организации за асоцииране с предмет на дейност асоциирането на България.

6.1.Специално министерство.

6.2.Обща междуведомствена комисия.

6.3.Европейски отдели към министерствата.

6.4.Включване на частни физически и юридически лица.Европейски комитет на българските бизнесмени.Учредяване на Европейски консултативен съвет на предприемачите.

6.5. Включване на обществеността и на гражданската

общност:Европейски клуб, Постоянна европейска кръгла маса.

Г.ДЕМОКРАЦИЯТА КАТО РЕСУРС ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗРИЧНО

ПОСТАВЕНИ УСЛОВИЯ

1.Политиката на ЕС за изграждане на Европа на гражданите.

1.1.Маастрихт за правния статут на гражданите на ЕС.

1.2.От 1993 год.ЕС разработва реалистичен сценарий за отговор на Източно-европейското предизвикателство.

2.Мерките за защита на Европа на гражданите.

2.1.България и Копенхагенските критерии.

3.Действия на българските институции в областта на гражданските свободи и права.

3.1.Защита на етнокултурни и субкултурни малцинства.

3.2.Защита на социални малцинства – безработни, инвалиди и т.н.

3.3.Права и етнокултурна идентичност.

3.4.Статут на чужденците в България.

4.Инвентаризация на гарантираните от конституцията и законите граждански права.

4.1.Предложения за допълване на законодателната уредба.

4.2.Предложения за криминализиране на всички посегателства върху правата на човека

5.Използване на възможностите за прогресивно допълване и засилване на ЕСА за неутрализиране на дискриминационни мерки спрямо свободите и правата на българските граждани.

Д. ЗА ПОЛИТИЧЕСКАТА КУЛТУРА НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЯТА

1. Политическата идентичност на България като европейска държава.

1.1. Насоки и мерки за постигане на европейския образ.

1.2. Култивиране на българското отношение към договорните ангажменти.

2. Пропаганда на принципите на асоцииране и по-специално на принципа за недвусмислено отношение към целите на ЕС и безрезервно следване на набелязания път за включване в общността.

2.1. Запознаване на обществеността с основните документи на ЕС.

3. Интериоризиране на принципа за върховенство на европейските норми.- санитарни, околна среда, социално осигуряване, заетост, образование, квалификация.